

RADNIČNÉ NOVINY

2/19
NOVEMBER

Ročník 1.

PARKOVANIE PO NOVOM

Zásadné zmeny sa od roku 2020 dotknú centra, od roku 2021 aj sídlisk. V centre uprednostníme krátke státie, na sídliskách rezidentov.

DANE A POPLATKY

Štát dáva mestám nové úlohy a žiadne peniaze na ne. Systém nastavujeme tak, aby sme najviac získali od najsilnejších a bežní ľudia pocítili zmeny čo najmenej.

TVÁR NOVEMBRA FERO KOLÁŘ

Osobnosť revolúcie v Nitre v rozhovore rozpráva aj o tom, že sme dospeli do štádia, kedy si od dobroty volíme do parlamentu fašistov.

ZMENA

Viete, ako sa to hovorí. Jediná nemenná vec je zmena. Ak si môžeme byť istí, že niečo tu ostane o desať aj o sto rokov, tak je to práve zmena. Prijat ju nám uľahčí život a zmierni obavy z budúcnosti.

Mení sa aj Nitra, a to pomerne výrazne. Jej premeny v najbližšom období načrtáva aktuálne vydanie mestských Radničných novín. Otvárame v nich dve veľké témy. Dočítate sa o pripravovaných novinkách v parkovacej politike mesta. Všetci sa asi zhodneme, že súčasný stav parkovania sa nedá dlho udržať, ani na sídliskách, ani v centre mesta. Neudržateľné sú tiež stále pribúdajúce úlohy, ktorá štát hádže na plecía mestám aj obciam a na ktoré nám nedáva peniaze. My robíme všetko preto, aby sme chýbajúce peniaze vybrali hlavne od veľkých hráčov, teda najmä od firiem, vrátane automobilky.

Kroky mesta vyvolajú diskusiu a my sa na ňu tešíme. Uvítame vaše názory, postrehy a podnety nielen k novinám, čo v meste zavádzame, ale aj k aktuálnemu vydaniu Radničných novín. Aj to je zmena. Pretože pred tridsiatimi rokmi by sa občanov nikto na názor nepýtal. No zmenili ste to, zmenili sme to my všetci. Vtedy na námestiach.

Možno by v nás slovo zmena nemalo vzbudzovať obavy. Tri desiatky rokov v slobode sú toho najlepším dôkazom.

Tomáš Holúbek, hovorca Nitry

Radničné noviny – mesačník pre všetkých, ktorí majú radi Nitru

Číslo 2/2019 | Ročník 1 | **Vydáva:** Mesto Nitra – Mestský úrad v Nitre, Štefánikova trieda 60, 950 06 Nitra | IČO: 00308307 | **Adresa redakcie:** Mestský úrad, Odbor komunikácie a propagácie, Štefánikova trieda 60, 950 06 Nitra | **Grafická úprava:** Peter Jánky | **Tlač:** Komárňanské tlačiarne, K.T. spol. s r.o., Bratislavská cesta 3012, 945 01 Komárno | **Vyšlo:** november 2019 | **Náklad:** 30000 ks | Bezplatná distribúcia do všetkých domácností v Nitre | ISSN 2644 -6073 | EV 5851/19.

OBSAH

- 04 Zmeny v parkovaní v centre Nitry prídu už od januára
- 07 Zastupiteľstvo schválilo žiadosť o dotáciu na projekt kreatívneho centra
- 08 Dane a poplatky: bežných ľudí sa úpravy takmer nedotknú
- 12 Tridsať rokov slobody bude pripomínať originálne umelecké dielo
- 14 Krátky prehľad správ
- 16 Mesiac, v ktorom seniori hrali hlavnú rolu
- 17 Pripomenieme si tridsiate výročie Nežnej revolúcie
- 18 Anketa: Čo si myslia poslanci o navrhovaných zmenách v doprave a centrálnej mestskej zóne
- 19 Rubriky: Otázka mesiaca v novembri a Zlepšovák mesiaca v novembri
- 20 Tvár novembra Fero Kolář: Od dobroty volíme do parlamentu aj fašistov
- 22 Kalendárium podujatí na november
- 24 Festival Vysoké hory Nitra
- 27 News Review

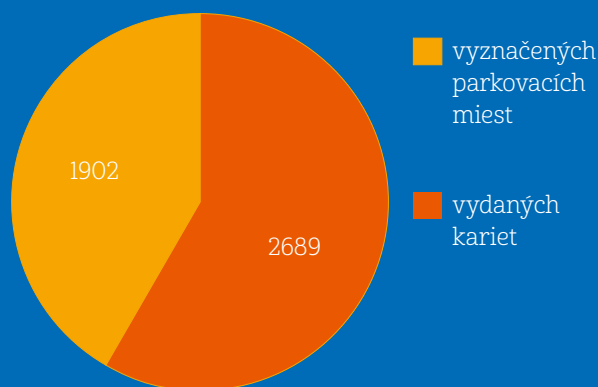

Tento článok sa venuje najmä zmenám v centre mesta, kde je nová parkovacia politika rozpracovaná do detailnej podoby. V prípade odsúhlasenia zastupiteľstvom nadobudnú zmeny platnosť od 1. januára 2020. Práce na prípravách rezidentského parkovania vo zvyšku mesta budú prebiehať počas celého budúceho roka, s plánovaným spustením od 1. januára 2021.

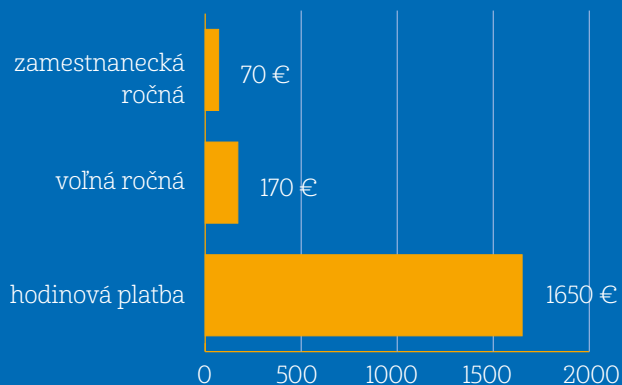
Henrich Varga

VŠETKO, ČO ZATIAĽ VIEME O NOVEJ PARKOVACEJ POLITIKE V NITRE

PARKOVACIE KARTY VS PARKOVACIE MIESTA 2019

PARKOVACIE KARTY vs PARKOVACIE HODINY

ZMENY V CENTRE MESTA

Najväčším problémom centra mesta sú dnes parkovacie karty. V posledných rokoch ich mesto vydalo príliš veľa, navyše, boli lacné a dostupné prakticky komukoľvek. Len pre ilustráciu, vyznačených parkovacích miest v centre mesta je 1902. Vydaných parkovacích kariet ku koncu septembra tohto roka bolo 2 689.

NÁVRH UPREDNOSTŇUJE KRÁTKODOBÉ PARKOVANIE

Najdrahšia ročná parkovacia karta stojí 170 eur. Je prístupná komukoľvek, aj občanom, ktorí nežijú v Nitre. Ak by sme počítali, že rok má 220 pracovných dní, zaplatí držiteľ takejto karty za celý jeden deň parkovania necelých 80 centov.

Existujú aj zamestnanecké parkovacie karty, ktoré stoja len 70 eur na rok. Držiteľ takejto karty zaplatí za celodenné státie v centre mesta v prepočte len niečo viac ako 30 centov. Majiteľ takejto karty nemá prakticky žiadnu motiváciu použiť iný spôsob dopravy jednoducho preto, lebo zaparkuje priamo v centre na celý deň, a to za cenu lístka MHD. Voľné a zamestnanecké karty so sebou prinášajú ešte jeden fenomén, a tým je už spomínané celodenné státie. Človek pracujúci v centre mesta, ktorý je držiteľom jednej z týchto kariet, svoje auto ráno odstaví na parkovacom mieste a vyzdvihne ho až o 8 hodín neskôr, keď v práci skončí. Parkovacie miesto je zablokované a neprístupné pre ľudí, ktorí prídu do mesta za úradnými záležitosťami alebo na nákupy. Štatistiky hovoria, že až 75 % parkovacích miest je obsadených autami, ktoré tam stoja dlhšie ako 2 hodiny.

dobo. Typickým príkladom je mamička s malým dieťaťom, ktorá ide na poštu.

Kartičky však neprestanú platiť zo dňa na deň. Ich platnosť bude dobiehať postupne do konca roka 2020. Centrum mesta sa tak bude uvoľňovať postupne.

Parkovacie karty zostanú len rezidentom bývajúcim v centre mesta a ZŤP. Zároveň bude nevyhnutné obmedziť počet kariet na jednu domácnosť. Súčasný návrh počíta s limitom na tri karty. Poplatky za tieto karty sú momentálne predmetom rokovania.

HODINOVÉ STÁTIE

Nová parkovacia politika počíta aj so zjednotením platieb prostredníctvom SMS a v parkovacích automatoch. SMS platby využíva podľa štatistík stále viac ľudí a mesto chce takto prispieť k zvyšovaniu komfortu platenia.

Uprednostnenie domácich pred návštevníkmi, preferencia krátkodobého státia pred dlhodobým, skrátenie doby hľadania parkovacieho miesta a následné zníženie dopravnej záťaže v centre mesta. To sú najhlavnejšie dôvody, prečo mesto Nitra chystá na rok 2020 novú parkovaciu politiku pre centrum mesta.

KONIEC VOĽNÝCH A ZAMESTNANECKÝCH KARIET

Stav s parkovaním v centre mesta je neudržateľný. Zamestnanecké a voľné parkovacie karty, v prípade odsúhlasenia poslancami, skončia. Toto opatrenie sa dotkne najmä ľudí, ktorí sú zvyknutí nechávať svoje autá na jednom mieste celý deň. Naopak, pozitívny dopad bude mať na tých, ktorí v meste parkujú krátko-

Úpravou prejdú aj poplatky za parkovné. Konkrétne sumy sú zatiaľ predmetom rokovania, no mesto Nitra počíta, že výber parkovného sa zvýši. Tu je nevyhnutné povedať, že mesto zriadi fond mobility a získané financie získané z parkovného pôjdu výlučne na jeho účely. 70 % prostriedkov pôjde na vytváranie nových parkovacích miest a zvyšok na budovanie dopravnej infraštruktúry.

ZMENY NA SÍDLISKÁCH

Hlavnou myšlienkou rezidentského parkovania, ktoré chce mesto Nitra na sídliskách zaviesť od roku 2021 je pohodlnejšie parkovanie pre obyvateľov s trvalým pobytom. Celý systém je momentálne v prvej prípravnej fáze. Ako už zaznelo aj v médiách, prebieha spočítavanie parkovacích miest a áut v jednotlivých uliciach, vrátane štatistík nitrianskych a mimomestských

tobusmi. Počíta sa s nimi aj vo zverejnenom Pláne udržateľnej mobility, ktorý je zverejnený na webe a prechádzal aj pripomienkovým konaním.

Tieto záchytné parkoviská by mali vzniknúť v 4 lokalitách: dve sú plánované pri zjazde z rýchlostnej cesty (R1 Východ a R1 Juh), jedno pri autobusovej a vlakovej stanici a štvrté pri Metre na Hlohoveckej ulici.

Hlavnou myšlienkou rezidentského parkovania, ktoré chce mesto Nitra na sídliskách zaviesť od roku 2021 je pohodlnejšie parkovanie pre obyvateľov s trvalým pobytom.

značiek. Na základe získaných údajov budú vedieť zamestnanci mesta určiť, v ktorých lokalitách chýbajú parkovacie miesta a ich presné počty.

ZÁCHYTNÉ PARKOVISKÁ

Mesto v rámci novej parkovacej politiky počíta aj so vznikom záchytných parkovacích miest typu P+R (park and ride) - také, kde šoféri odstavia autá a do centra sa dovezú au-

MODERNEJŠIE AUTOMATY

Plánované sú aj nové parkovacie automaty, ktoré budú komfortnejšie pre občanov. Automaty budú vydávať drobné, bude sa v nich dať platiť aj kartou. Vodiči priamo do automatu zadajú evidenčné číslo auta - odbúra sa teda povinnosť nosiť vytlačené lístky a umiestňovať ich za čelné sklo auta. Tieto platby budú v rovnakej databáze ako všetky iné platby za parkova-

Toto opatrenie sa dotkne najmä ľudí, ktorí sú zvyknutí, nechávať svoje autá na jednom mieste celý deň. Naopak, pozitívny dopad bude mať na tých, ktorí v meste parkujú krátkodobo. Typickým príkladom je mamička s malým dieťaťom, ktorá ide na poštu.

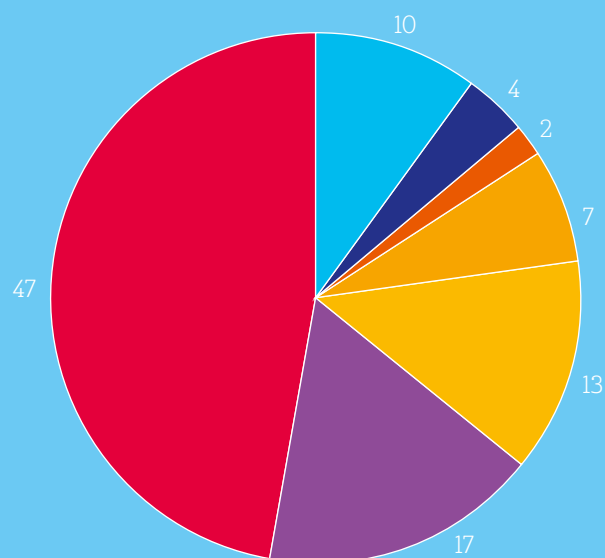
nie v Nitre, čo uľahčí kontrolu platenia mestskej polícii. Automaty uľahčia prácu policajtov od zdĺhavého chodenia a fyzického kontrolovania vozidiel - bude stačiť prejsť si lokalitu autom s kamerou a polícia bude automaticky vedieť, ktoré vozidlá nemajú uhradené parkovanie.

Nebude už potrebné mať takú hustú sieť automatov, keďže ľudia sa už nebudú musieť vracaať k vozidlám s lístočkom. Predbežne je cena odhadnutá na 300 000 eur. V prípade, že mesto na automaty vyčlení finančné prostriedky, bude verejné obstarávanie vyhlásené na budúci rok.

V prvej fáze by malo mesto kupovať toľko automatov, koľko je v súčasnosti, čiže asi 60.

LABORATÓRNE PARKOVISKO NA ZÁKLADE VÝSLEDKOV Z PARK DOTS

■ voľné parkovacie miesta ■ 15-min. státie
■ 30-min. státie ■ 60-min. státie ■ 2-hod. státie
■ 4-hod. státie ■ 8-hod. státie

Tento graf ukazuje pomyslené parkovisko so 100 miestami. Podľa údajov z ParkDots približne 75% miest je obsadených autami, ktoré tu stoja 2 a viac hodín.

ZASTUPITEĽSTVO SCHVÁLILO ŽIADOSŤ O DOTÁCIU NA PROJEKT KREATÍVNEHO CENTRA

Projekt poslanci podporili na októbrovom mimoriadnom zasadnutí.

Samotné Kreatívne centrum by malo byť situované v bývalom kine Palace a v ďalších štyroch budovách v niekdajších kasárňach pod Zoborom. V prípade úspechu projektu sú náklady vyčíslené na osemnásť miliónov eur.

„Radnica by mala mať na projekte päťpercentné spolufinancovanie, vyjde to skoro na 940 000 eur,“ doplnil hovorca Nitry a vedúci odboru komunikácie a propagácie MsÚ Tomáš Holúbek.

V balíku celkovej sumy sú zahrnuté nielen stavebné náklady a vybavenie interiéru, ale aj mzdy pracovníkov Kreatívneho centra. Súčasťou

centra tiež budú hudobné skúšobne, ateliéry, galéria, knižnica, multifunkčná sála, ale aj priestory na workshopy a tvorivé dielne.

Projekt počíta so službami nielen pre verejnosť, ale aj organizácie, firmy a podnikateľský sektor. „Kúpia sa tiež moderné zariadenia a technológie, ktoré pomôžu k zlepšeniu zručností účastníkov vzdelávacích programov a na ich lepšie uplatnenie sa v oblasti kreatívneho priemyslu,“ dodal Tomáš Holúbek.

„Pripravuje sa coworkingové centrum na Martinskom vrchu so zdieľanými priestormi pre mladých podnikateľov

z oblasti kreatívno-kultúrneho priemyslu zariadené dizajnovým nábytkom, zelené

je moderná multifunkčná sála s variabilným javiskom a hľadiskom pre experimen-

Už od roku 2020 môže Kreatívne centrum Nitra ponúkať služby (tvorivé ateliéry a dielne, inkubátor, akceleračtor, podporu dopytu po kreatívnej tvorbe, prezentácie) v „náhradných“ priestoroch, napríklad v KC Zobor, a tým si vytvárať členskú základňu.

átriá na výstavy, lokálne trhy a jam session v exteriéri. V kine Palace sa pripravu-

tálne divadelné prezentácie s možnosťou premietania a koncertov,“ povedala Irena Lehocká z projektového tímu nitrianskej radnice.

Ak bude radnica s projektom úspešná, stavebné práce začnú v júni budúceho roku. Samotné Kreatívne centrum by malo začať fungovať od januára 2023 v zrekonštruovaných priestoroch kina Palace a na Martinskom vrchu.

Už od roku 2020 môže Kreatívne centrum Nitra ponúkať služby (tvorivé ateliéry a dielne, inkubátor, akceleračtor, podporu dopytu po kreatívnej tvorbe, prezentácie) v „náhradných“ priestoroch, napríklad v KC Zobor, a tým si vytvárať členskú základňu.

*Andrej Jančovič
a redakcia*

DANE A POPLATKY: BEŽNÝCH ĽUDÍ SA ÚPRAVY TAKMER NEDOTKNÚ

Zvýšenie pocítia najmä veľké firmy v priemyselných parkoch, vrátane automobilky. Zmeny sa dotknú aj developerov, ktorí budú chcieť v Nitre stavať.

DO KASY PRISPEJÚ NAJMÄ VEĽKÉ FIRMY

Tak ako drvivá väčšina miest a obcí na Slovensku, aj Nitra pristúpi k úprave miestnych daní a poplatkov. Nepopu-

lárne opatrenia vzbudzujú u časti obyvateľov nesúhlas. Zmeny sa však peňaženiek ľudí dotknú len minimálne. "Obyvateľov mesta zaťažovať nechceme. Výber daní potre-

bujeme zvýšiť niekde inde. Vo zvýšenej miere pritečú mestu príjmy hlavne od veľkých firiem z priemyselných parkov, napríklad od automobilky a ďalších podnikov v strategickom parku. Plánujeme tiež zaviesť daň za rozvoj, takže do mestskej kasy pribudnú peniaze od developerov, ktorí tak prispejú k rozvoju dotknutej lokality. Jednoducho, plánujeme vyberať viac

na mestský rozpočet. Povinnosťou mesta je zabezpečiť vyrovnaný rozpočet, čo by bez týchto opatrení bolo takmer nemožné," hovorí člen finančnej komisie pri Mestskom zastupiteľstve Martin Horváth.

Zvýšenie výdavkov mestám spôsobila napríklad tzv. chodníková novela, obеды zadarmo, rekreačné poukazy, zvýšenie platov pedagogických aj ne-

„Vo zvýšenej miere pritečú mestu príjmy aj od veľkých firiem z priemyselných parkov, napríklad od automobilky a ďalších podnikov v strategickom parku. Jednoducho, plánujeme vyberať viac peňazí od tých najsilnejších.“

Primátor Nitry Marek Hattas

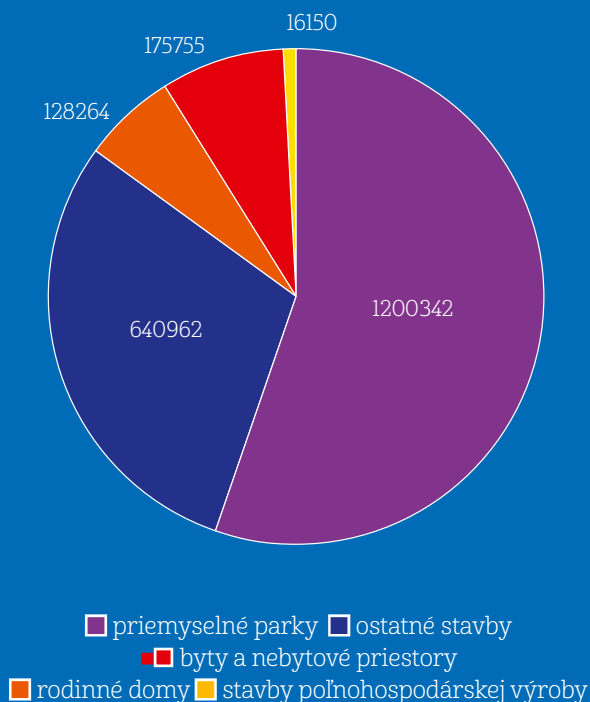
peňazí od tých najsilnejších", vysvetľuje primátor mesta Marek Hattas.

MÍNUS 1,5 MILIÓNA EUR

Väčšina zmien v miestnych daniach a poplatkoch je vynútená opatreniami zo strany štátu a očakávanou ekonomickou recesiou. "Štát mestám neustále pridáva povinnosti, čo spôsobuje enormnú záťaž

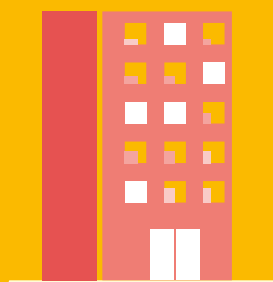
pedagogických pracovníkov, novela zákona o sociálnych službách ako aj zvýšenie nezdaniteľnej časti základu dane, ktoré nadobudne platnosť od budúceho roka. Rozpočty menších miest tieto zákony zvýšili rádovo o státisíce a krajských miest o milióny eur. V Nitre len samotné opatrenia vlády týkajúce sa daňového bonusu spôsobia výpadok až vo výške 1,5 milóna eur.

Navrhované zmeny sadzieb dane z nehnuteľností zvýšia predpis dane z nehnuteľností o 2 161 473 eur. V grafe vidíte jednotlivé sumy v eurách podľa oblastí.

DANE A POPLATKY NITRA 2020

0,60 € / mesiac

Bežná štvorčlenná rodina žijúca v štandardnom 3 izbovom byte zaplatí na dani za byt oproti súčasnému stavu mesačne približne o 60 centov navyše.

42 centov

Presne to je čiastka o ktorú zaplatíme mesačne viac za komunálny odpad.

Navyše, seniori nad 72 alebo 75 rokov budú mať na smetné zľavu 50 %.

zľava 50 % pre seniorov

DAŇ ZA BYT, DOM AJ SMETNÉ

Okrem iného, sa od 1. januára 2020 s veľkou pravdepodobnosťou upraví aj sadzba za meter štvorcový v bytových jednotkách. Daň sa však v peňaženkách ľudí odrazí len nebadane. „Nie je správne, ak sa náklady presúvajú na

občanov mesta,“ skonštatoval poslanec mestského zastupiteľstva v Nitre Peter Oremus. Za meter štvorcový na rok zaplatia ľudia žijúci v bytoch viac približne 0,11 eura. „S vyhlásením pána poslanca môžem len súhlasiť,“ hovorí primátor Marek Hattas. „Občania zvýšené náklady mesta takmer

nepocítia. Bežnej rodine stúpu výdavky len o približne 60 centov mesačne. Gro presúvame na firmy a po novom aj na developerov.“ V prípade odsúhlasenia mestským parlamentom prinesie zvýšenie dane z priemyselných stavieb do mestskej kasy v roku 2020 odhadovaných 1,2 milióna eur.

ZA PSA V BYTE VÝRAZNE MENEJ

Zmeny vo vyberaní daní sa dotknú aj tisícok psíčkarov. Majitelia psov v rodinných domoch si ročne priplatia 5 eur. Namiesto aktuálnych 7 eur zaplatia 12. Naopak v bytových domoch pôjde sadzba výrazne dole - zo súčasných 50 eur na 35 eur ročne.

42 CENTOV MESAČNE

K najcitlivejším témam v slovenských mestách patrí výška miestneho poplatku za komunálny odpad. Samosprá-

vy majú zo zákona povinnosť vybrať toľko peňazí, aby pokryli náklady za zber a zvoz odpadov.

V skutočnosti však mestá, vrátane Nitry, tieto služby do-

Nitrianska organizácia cestovného ruchu
vás pozýva na podujatie:

www.visitnitra.eu

MLADÉ VÍNA V SYNAGÓGE 23.11.2019

v Nitrianskej Synagóge od 16:00 do 22:00

Degustácia najlepších mladých vín z Nitrianskej vinohradníckej oblasti

- Château Topolčianky • PD Mojmirovce • Terra Wylak •
- Pivnica Radošina • TAJNA Vineyards & Winery •
- Anton Uhnák • Najväčšia vínná pivnica v Pukanci •

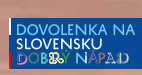
Hudobný program:

Milan Veróný & Ľudovít Kotlár

Cena lístka: 15€

Poponáhľajte sa, počet lístkov je obmedzený!

Lístky v predaji cez **ticketportal***

„Nemožno vyrúbiť dane a potešiť, práve tak, ako nie je možné milovať a byť múdrom.“

Edmund Burke, anglo-írsky štátnik 1729 - 1797

tujú. Aby mesto tieto rozdiely minimalizovalo, musí poplatok zvýšiť. K tomuto kroku nitriansku radnicu nabáda aj Najvyšší kontrolný úrad. Rovnaký výsledok vyšiel aj z auditu Nitrianskych komunálnych služieb (NKS), ktorý sa uskutočnil v tomto roku. Uvádza sa v ňom, že pre zachovanie efektívnej ekonomiky je zvyšovanie cien nevyhnutné. „V porovnaní vývoja v priebehu 17 rokov sa zvyšovala kvalita služieb, realizovali sa investície do technológií, zvyšuje sa percento separovaného zberu, avšak cena za tento vývoj je v roku 2019 na úrovni roku 2003,“ hovorí sa ďalej v záverečnej správe auditu.

Obyvateľ mesta by mal po novom zaplatiť za služby NKS mesačne viac o 42 centov oproti dnešku. S poplatkom 30 eur ročne sa Nitra zaradi medzi priemer medzi veľkými slovenskými mestami.

SENIORI ZAPLATIA POLOVICU

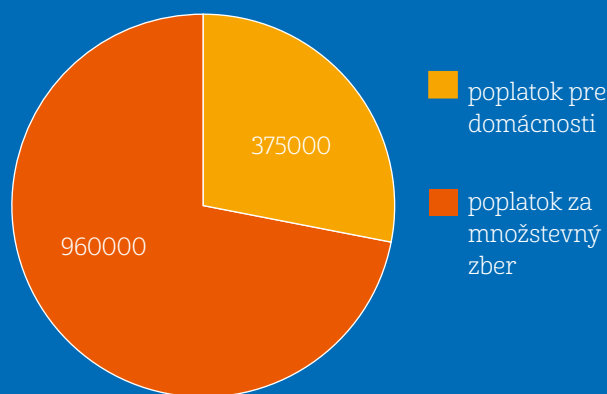
V prípade, že návrh úpravy poplatkov za odpad prejde v mestskom zastupiteľstve, bude Nitra jednou z mála samospráv, ak nie jedinou, ktorá zvýhodní starších obyvateľov mesta. „Komisia pre financovanie na svojom októbrovom rokovaní hlasovala o vekovej hranici, od ktorej odpustíme

polovicu poplatku za smetné. Zhodu sme zatiaľ nenašli, ale bude to buď 72 alebo 75 rokov,“ vysvetľuje mestský poslanec a člen komisie pre financovanie Roman Ágh. Pôvodné návrhy hovorili aj o nižšej

hranici, podľa odborníkov na financie však mesto musí nájsť ekonomicky udržateľný model úľavy.

Henrich Varga
Foto: Roman Oravec

Navrhované zvýšenie sadzieb poplatku za odpady má zabezpečiť zníženie výšky dotácie zvýšením ročných príjmov z poplatku cca o 1 217 100 €. Graf počíta už aj s 50% zľavou pre časť seniorov, teda so snížením príjmov o 117 900 €.

AKTUÁLNE VÝZVY

na predkladanie žiadostí o dotácie pre cieľovú oblasť telesná kultúra

Strategické športy
Ostatné športy
Športové podujatia

do 30.11.2019 v čase do 23:59:59
do 30.11.2019 v čase do 23:59:59
do 15.12.2019 v čase do 23:59:59

viac info na:
www.nitra.sk

MURÁL BUDE PRIPOMÍNAŤ NOVEMBER 1989

Radnica si 30. výročie Nežnej revolúcie pripomenie veľkoplošnou maľbou na fasáde Domova sociálnych služieb.

Dielo s názvom Zrod demokracie vytvorí rakúsko-francúzska dvojica Jana & JS, ktorá v minulosti vytvorila desiatky graffiti v celej Európe, od Viedne, cez Paríž až po Londýn. Mesto Nitra sa pri výbere umelcov a príprave diela spojilo s organizátormi prestížneho Bratislava Street Art Festival (BAS). „Takéto významné výročie si zaslúži našu maximálnu pozornosť,“ hovorí primátor Nitry Marek Hattas. „Generácia, ktorá si pamätá November len z rozprávania, je už dávno dospelá a našou povinnosťou je hľadať všetky dostupné možnosti, ako jej pripomínať

hodnoty slobody a demokracie. Umenie je jednou z ciest,“ dopĺňa primátor.

Jana & JS spolu tvoria od roku 2006. Na Slovensku už v minulosti maľovali, a to v rámci Bratislava Street Art Festivalu. V Nitre budú po prvý krát. „Jana & JS sa venujú figurálnej tvorbe. V tomto duchu bude aj nitrianske dielo,“ hovorí Tomáš Lukačka z občianskeho združenia Eufrión, ktoré organizuje BAS a stojí aj za prípravou nového nitrianskeho murálu. Maľba bude znázorňovať matku držiacu v náručí dieťa. „Dielo jednoduchým symbolic-

kým spôsobom hovorí o tom, že sa nám pred tridsiatimi rokmi narodila demokracia,“ upresňuje Lukačka.

Nitra si 30. výročie Nežnej revolúcie pripomenie okrem murálu aj spoločenskými a kultúrnymi akciami, o ktorých sa viac dočítate na strane 17.

V čase uzávierky tohto čísla začali na murále prípravné práce. Reportáž zo vzniku diela vám prinesieme v ďalšom čísle Radničných novín.

Henrich Varga

ŠARKANIÁDA

Pestrofarebný pohľad na Kalváriu sa ľuďom naskytol počas jedného jesenného slnečného víkendu. Mohli sme tu vidieť defilé šarkanov rôznych farieb a tvarov. Medaila a čokoláda pre deti, káva a medovina pre ich rodičov ako aj sprievodné akcie spestrili vydarené podujatie. Odvážnejšie deti si nechali pomalovať tváre, za najkrajšie šarkany mesto dávalo ceny.

ODOVZDALI NOVÉ BYTY

Tridsaťpäť bytov na Hlbokej ulici odovzdalo mesto nájomníkom. Celková investícia do rekonštrukcie niekdajšej ubytovne vyšla na vyše milióna eur. Šesťdesiat percent zaplatil Štátny fond rozvoja bývania, štyridsať ministerstvo dopravy. Bytovka má kapacitu pre osemdesiat nájomníkov. Byty v nej sú určené ako štartovacie byty pre mladých ľudí. V Nitre sa za posledné dve dekády postavilo 750 bytov, čo ju vo výstavbe podľa štatistík ŠFRB radí na druhé z celkových osem krajských miest. Bytov je i tak málo, preto podľa

viceprimátora Daniela Balka pripravuje radnica projekty dostupného bývania. Cieľom je, aby mladí ľudia neutekali z Nitry do okolitých obcí.

VYČISTILI IHRISKO

Multifunkčné ihrisko pri tenisových kurtach aj prilahlé detské ihrisko na Chrenovej vyčistili. Postarali sa o to Služby a nemecký výrobca čistiacich strojov Kärcher. Pracovníci Službytu zas vymaľovali posprejované mantinely, ktoré tiež natreli potrebnou ochrannou vrstvou.

SÚŤAŽ O NAJKRAJŠIU PREDZÁHRADKU

Nitrianska radnica oceniла aktivity občanov pri starostlivosti o balkóny a predzáhradky pri bytových domoch. Súťaž oslovuje najmä starších občanov, ktorým nie je ľahostajné ich životné prostredie. Viacerí z nich sa v rámci voľno-časových aktivít venujú záhradkám pri svojich bytových domoch a na svojich balkónoch pestujú

muškáty, petúnie, či iné rastliny. Primátor Marek Hattas sa záhradkárom poďakoval za ich aktivity a prezradil, že v jednom z minulých ročníkov bola medzi ocenenými aj jeho mamička.

TELOCVIČŇA VYRÁSTLA NA ZHORENISKU

Nový športový objekt vznikol na Hlbokej ulici. Hala stojí na mieste bývalej telocvične, ktorá zhorela. Je prioritne určená žiakom Základnej školy na Cabajskej ulici, ale aj aktívne športujúcej nitrianskej verejnosti a klubom. Dá v nej hrať futsal, volejbal, basketbal, florbal či ďalšie kolektívne športy. Celková suma za novú telocvičňu je 909 tisíc eur. Do telocvične sa ešte súťaž vlnútorné vybavenie.

OPRAVENÉ BAZÉNY UŽ SLÚŽIA PLAVCOM

Mestský kúpeľ mal tri mesiace pauzu. Dôvodom bola rozsiah-

la rekonštrukcia bazénov a potrubí, ktoré boli už v takom zlom stave, že pred časom spôsobili havarijnú situáciu. Investícia dosiahla 161 tisíc eur. To je suma, ktorú sa mestu podarilo vysúťažiť – pôvodne sme na opravu bazénov ráтали s čiastkou až 200 tisíc eur. V kúpeľi sa opravil sací a výtlačný systém, ktoré zlepšujú cirkuláciu a kvalitu vody, urobili sa protišmykové výstupy, kvalitná bazénová fólia a nerezové žľaby. V kúpeľi plánujeme spraviť časom aj ďalšie veci, komfort zlepšime rekonštrukciou v saune, v sprchách a na toaletách.

PEŠIA ZÓNA V LETE OŽILA

Mesto Nitra pripravilo tento rok nové pravidlá pre majiteľov kaviarní a reštaurácií na pešej zóne. Podnikatelia mohli svoje terasy rozložiť už od 1. apríla a vonku ich mohli nechať do konca novembra. Hlavným cieľom bolo vrátiť život na pešiu zónu. Radnica im okrem toho odpustila jeden poplatok. Namiesto doterajších dvoch poplatkov zaplatili už iba nájomné za užívanie pozemkov pod letnou terasou a poplatok za ich umiestnenie zaplatiť nemuseli. Mesto však od nich chcelo, aby zorganizovali aspoň dve podujatia pre verejnosť, napríklad koncerty, diskusie či iné akcie. Na výzvu reagovalo viac ako dvadsať kaviarní a reštaurácií, ktoré počas leta pripravili koncerty, degustácie a podobne.

NOVÉ AUTO PRE HASIČOV

Dobrovoľný hasičský zbor Nitra Pribina dostal nové auto. Druhý nitriansky dobrovoľnícky hasičský zbor, ktorý vznikol len tento rok, tak má okrem 3 500 eur od radnice aj duplu od ministerstva vnútra, ktorou je nové hasičské auto Iveco Daily. Celkovo štát odovzdáva po celej krajine 365 takýchto vozidiel.

DEŇ ARCHITEKTÚRY

Festival Deň architektúry sa konal v 18 slovenských mestách, vrátane Nitry. Verejnosť sa vďaka nemu mohla na svoje okolie pozrieť inou optikou. V Nitre diskutovali v bývalom kine Palace odborníci na architektúru a dizajn. Návštevníci si mohli pozrieť aj výstavu s názvom Šuflíkové, ktorá ponúkla výber naplánovaných a nezrealizovaných projektov mesta vytvorených po páde režimu.

PRIBÚDAJÚ NOVÉ CHODNÍKY

Pracovníci Strediska mestských služieb sa postarali o ďalšie chodníky v Nitre. Najnovšie vybudovali prepojavací chodník na Golianovej ulici aj schody na Čajkovského ulici. Oboje uľahčí život obyvateľom lokalít. Celkovo Stredisko mestských služieb opravilo v tomto roku už 9 442 metrov štvorcových chodníkov za 160 514 eur (bez DPH).

DOPLNENIE ZELENE JE NEVYHNUTNÉ

O komplexných riešeniach problematiky zelene diskutovali odborníci na konferencii Zelené mestá – prostredie pre život v nitrianskej Synagóge. Primátor Marek Hattas povedal, že vedeniu radnice nie je ľahostajná situácia v meste, ktorá je najmä v horúcich letných mesiacoch neznesiteľná. Účastníci konferencie zdôraznili, že funkcia zelene sa oproti minulým desaťročiam výrazne zmenila. Zelená už neplní iba estetickú, sociálnu a rekreačnú funkciu, ale aktuálne by mala

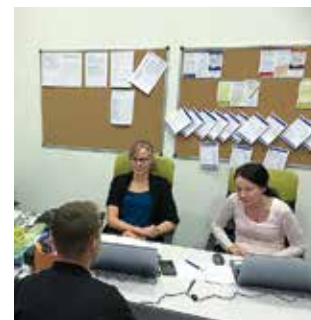
mať hlavne „klimatické plusy“, súvisiace s ochladzovaním, tienением a tiež zachytávaním oxidu uhličitého. Riešením sú teda hlavne stromy, doplniť ich treba nielen v centre mesta, ale aj na sídliskách, kde býva viac ako polovica obyvateľov Nitry. Radnica tiež chystá vegetačnú strechu na mestskom úrade, ktorá bude pilotným projektom a mohla by slúžiť ako príklad aj pre ostatné organizácie mesta.

VIANOČNÉ MESTEČKO S NOVINKAMI

Na Svätoplukovom námestí a pešej zóne sú tento rok pripravené rôzne vylepšenia. „Radi by sme do Nitry a vianočného mestečka prilákali viac návštevníkov. Tešiť sa môžu napríklad na fotopoint vianočnej obývačky, ktorý bude v Turistickom informačnom centre,“ priblížila vedúca centra Terézia Zaujecová. Vonku zase plánuje radnica osadiť fotostenu. Jej súčasťou sa stanú stromčeky a rozmanité dekorácie, pri ktorých sa môžu návštevníci mestečka odfotiť. „Aj v tomto roku obohatíme ponuku tovaru v informačnom centre o nové výrobky, rozšírenú ponuku regionálnych produktov, kalendármí na rok 2020 a príjemnou vianočnou atmosférou,“ dopĺňa Terézia Zaujecová. Nitrianske vianočné mestečko bude otvorené až do 22. decembra. Okrem vianočnej atmosféry, výborného kultúrneho programu pre všetky vekové kategórie

sa môžete tešiť i na tradičné zimné nápoje, ktorými iste sú punč alebo varené víno. Ak vás prepadne hlad, určite vás zasýti regionálne špeciality z Nitry a blízkeho okolia.

POMÔŽU CUDZINCOM

Nové centrum pomôže cudzincom pracujúcim a žijúcim v Nitre. Ako prvé na Slovensku pomáha pri riešení problémov komunitné centrum pre pracovníkov a vedomostnú mobilitu COMIN. Zriadené je v klientskom centre na Mestskom úrade v Nitre. Centrum by malo slúžiť ako účinný nástroj pri prekonávaní prípadných bariér, ktoré môžu vzniknúť pri spolunažívaní domáceho obyvateľstva s ľuďmi, ktorí k nám prišli za prácou z cudziny. Centrum bude otvorené dvakrát do týždňa, v utorok od 9. do 15. hodiny a v piatok od 9. do 12. hodiny. Občania sa s pracovníkmi centra môžu kontaktovať aj telefonicky na čísle 0940529727, kde môžu zanechať na seba kontakt. Pracovníčky ich budú nasledujúci deň kontaktovať a dohodnú si stretnutie.

Andrej Jančovič, Tomáš Holúbek, Ľudmila Synaková

MESIAC, V KTOROM SENIORI HRALI HLAVNÚ ROLU

Október je tradične mesiac úcty k starším. Radnica v uplynulých týždňoch pripravila množstvo podujatí venovaných práve skôr narodeným obyvateľom.

Takmer tri stovky seniorov sa do neskorých nočných hodín zabávali na ples. Otvoril ho primátor Marek Hattas. Ten sa účastníkom poďakoval za všetko, čo pre krajinu aj pre mesto urobili. „Teraz je na nás, aby sme vám to vrátili,“ podotkol primátor.

Vedenie mesta tiež pripravilo prijatie seniorov na mestskom

úrade, ktoré sa uskutočnilo pri príležitosti Nitrianskeho dňa úcty k starším. Ocenili sme tu šesťnásť seniorov, ktorí sa svojou činnosťou zaslúžili o rozvoj Nitry.

Na mestskom úrade sme tiež privítali bývalých zamestnancov radnice, ktorí si už užívajú zaslúžené voľno. Účastníci stretnutia si tu úsmevne

zaspomínali na obdobie, kedy prácu pre mesto vykonávali priamo oni.

Na radnicu tiež seniori mierili po tom, čo sme ohlásili, že študentky ošetrovateľstva im tu poradia s prevenciou. Zadarmo im tu zmerali ukazovatele zdravia, ktoré súvisia s prevenciou rôznych ochorení typických pre starší vek.

Milé stretnutia spojené s kultúrnymi vystúpeniami sa konali aj v mestských častiach Mlynárce a Párovské Háje. Folklórny súbor potešil dôchodcov aj počas posedenia organizovaného pre seniorov zo Zariadenia sociálnych služieb Zobor.

(AJ, LS, TH)
Foto: (RO, LS)

PRIPOMENIEME SI TRIDSIATE VÝROČIE NEŽNEJ REVOLÚCIE

Radnica s ďalšími spoluusporiadateľmi pripravuje zaujímavé podujatia k tridsiatemu výročiu Novembra'89.

ZROD DEMOKRACIE

Všetky tvorivé oblasti – a zvlášť umenie – potrebujú slobodu. Aj preto začiatkom novembra umelecká dvojica Jana & JS nakreslí na múre Domu opatrovateľskej služby na ulici Janka Kráľa maľbu s tematikou slobody. „Bude ukážkou toho, že umenie nevisí len v galériách, ale obdivovať ho môžete aj cestou do práce,“ lákajú organizátori.

BÁSNIK A POLITIK MIROSLAV VÁLEK

V utorok, 5. novembra o tretej hodine sa v Univerzitnom tvorivom ateliéri UKF v Nitre uskutoční odborná diskusia o básnikovi a ministrovi kultúry Miroslavovi Válekovi. Odborníci Igor Hochel, Zoltán Rédey a Tomáš Lietavec načrtnú aj diskusiu o dokumente režiséra Patrika Lančariča – Válek.

FESTIVAL SLOBODY

Na Katedre histórie na UKF v Nitre sa v dňoch 11. až 15. novembra uskutoční Festival slobody. Pripravené sú hrané filmy, prednášky i diskusie, ktoré plánujú zanalyzovať obdobie neslobody. V rámci Festivalu slobody sa v Študentskom domove UKF 11. novembra o 13.30 h uskutoční prednáška Tomáša Kráľoviča na tému Nežná revolúcia pohľadom študentov a pamätníkov. Festival vygraduje podujatím Historické kino. „Vybrané filmy oboznámia diváka s témou boja za slobodu a občianskymi

právami vo svete v 20. storočí. Odborná prednáška študentov Katedry histórie zase načrtne historické pozadie doby, ozrejní dejinné súvislosti konfliktu, upozorní na prípadné nezrovnalosti medzi filmovým príbehom a historickými faktami,“ dopĺňajú informácie organizátori podujatia.

30 ROKOV OD NEŽNEJ REVOLÚCIE OČAMI HERCOV STARÉHO DIVADLA

Foyer Starého divadla Karola Spišáka v Nitre od 11. do 17. novembra, hodinu pred každým predstavením, prinesie dokument hercov k udalostiam Novembra 89. „Výpovede pamätníkov tiež zhodnotia uplynulých 30 rokov, čo nové priniesli v kultúre a čo v spoločnosti všeobecne,“ uvádzajú organizátori podujatia.

SLÁVNOSTNÁ PRIPOMIENKA 30. VÝROČIA NEŽNEJ REVOLÚCIE - NOVEMBER '89

Uskutoční sa 16. novembra o piatej hodine na pešej zóne pri pamätnej tabuli na Dome módy. Prítomní budú zástupcovia radnice, župy, priami účastníci udalostí, študenti, zástupcovia mnohých ďalších organizácií, a, samozrejme, aj nitrianska verejnosť.

nežná.nr

Výstava fotografií, materiálov novembrových udalostí z Nitry začína 16. novembra o 18.30 h. Foyer DAB Nitra obrázkami priblíži aktivity divadelní-

kov, ktorí boli v revolučných dňoch na zázname v Moskve. Po návrate zo Sovietskeho zväzu sa s nitrianskymi výtvarníkmi, ochranármi a študentami ale stali aktívnou súčasťou novembrových udalostí v Nitre. Súčasťou akcie je aj uvedenie publikácie - November '89 v dokumentoch Štátneho archívu v Nitre. Pokračovať bude o 19.30 h podujatím nežná.nr-spomienky. „Diskusia pamätníkov bude doplnená inscenovaným čítaním vybraných vyhlásení hercov DAB a neskorších komuniké štrajkového výboru,“ približujú dramaturgiu podujatia organizátori.

PODOBY SLOBODY / FACES OF FREEDOM

Medzinárodná konferencia Podoby slobody/Faces of Freedom sa uskutoční 20. novembra o piatej v Nitrianskej galérii, ukončí medzinárodnú výstavu vizuálneho umenia

s komentovanou prehliadkou, prednáškou, happeningom a diskusiou o udalostiach Novembra z pohľadu umelcov. Výstava potrvá do 24. novembra.

NA PODUJATIACH PARTICIPUJÚ VIACERÉ SUBJEKTY

Usporiadateľmi jednotlivých podujatí sú: Mesto Nitra, Asociácia Divadelná Nitra, Divadlo Andreja Bagara v Nitre, Konfederácia politických väzňov SR, Nitrianska galéria, Nitriansky samosprávny kraj, Politickí väzni Zväz protikomunistického odboja, Staré divadlo Karola Spišáka v Nitre, Štátny archív v Nitre, Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre - Katedra histórie, Ústav literárnej a umeleckej komunikácie FF UKF v Nitre a Ústav pamäti národa.

Andrej Jančovič
Foto: Emil Štrba

ANKETA: ČO SI MYSLIA POSLANCI O NAVRHOVANÝCH ZMENÁCH V DOPRAVE V CENTRÁLNEJ MESTSKEJ ZÓNE

Mgr. Ján Greššo

Viac ako dva roky bojujem, aby bolo v centre mesta zavedené rezidentské parkovanie. Je neúnosné, čo sa deje vo vnútroblokoch v Starom meste. Som jednoznačne za to, aby sa pri parkovaní v centre mesta zvýhodňovali obyvatelia s trvalým pobytom v Starom meste, nakoľko často nemajú kam zaparkovať svoje vozidlo.

Ladislav Turba

Čo sa týka centrálnej mestskej zóny, musíme ju odbremeniť od veľkého náporu vozidiel a pomôcť tým najmä občanom Starého mesta. Na konferencii, ktorú organizovalo ministerstvo dopravy sa

ako pozitívny príklad uvádzal Trenčín, ktorému sa problém s parkovaním v meste podarilo vyriešiť. Týmto smerom by sa mala uberať aj Nitra. Ak sa schvália potrebné opatrenia, verím, že sa nám problematiku statickej dopravy podarí výrazne zlepšiť.

Ing. arch. Peter Mezei

Navrhovaná úprava prispeje k odbremeneniu centra mesta od dopravnej záťaže a celodenne odstavených áut a umožní tak občanom jednoduchšie zaparkovať namiesto „krúženia“ mestom. Pre centrum mesta je najlepšie, ak ho dokážeme obslúžiť pešo, bicyklom alebo hromadnou dopravou a len alternatívne doplniť cestou autom. Aj preto sa teším na tieto zmeny a tiež na nových obyvateľov rezidenčných projektov v centre mesta, ktorí budú najmenšou záťažou pre centrum a pomôžu ho zároveň „oživiť.“

Pavol Obertáš

Verím, že v prípade schválenia návrhu zastupiteľstvom budú dané opatrenia priaznivo vplyvať na parkujúcich vodičov v CMZ, ktorí potrebujú zaparkovať v centre mesta krátkodobu do 1 hodiny na vybavenie potrebných vecí na úradoch, či v inštitúciách, ktoré sídlia v CMZ, nakoľko väčšina parkovacích miest bola doteraz obsadená držiteľmi parkovacích kariet na väčšiu časť dňa a bolo problematické nájsť počas pracovných dní parkovacie miesto v centre mesta. Týmto opatrením sa má dosiahnuť vylúčenie dlhodobu odparkovaných áut v centrálnej mestskej zóne aj z dôvodu ukon-

čenia vydávania parkovacích kariet a tým pádom budú zase zvýhodnení aj rezidenti, ktorí mali doteraz problém zaparkovať pri svojich domoch.

Ing. Miroslav Gut

Centrálna mestská zóna si zaslúži väčšiu pozornosť aj vzhľadom na vývoj neúnosnej dopravy v meste. Verím tomu, že odborná komisia vypracuje citlivý návrh, ktorý zmierni dopad na ľudí, bývajúcich v centre mesta. Riešením by možno bolo zamedzenie príchodu veľkého počtu osobných áut do centra a využitie iného spôsobu dopravy.

Andrej Jankovič

Názory, uvedené na tejto strane sa nemusia zhodovať s názormi redakcie.

V tejto rubrike vyberieme vždy jednu otázku, ktorú nám často kladú obyvatelia. V súvislosti s ohňostrojom sa pýtajú, prečo sa mesto rozhodlo zrušiť ho na Mikuláša aj na Silvestra.

OTÁZKA MESIACA V NOVEMBRI

Prečo
nebude
v Nitre

ohňostroj na
Mikuláša ani na
Silvestra?

Odpovedá
Tomáš Holúbek,
hovorca Nitry

Ohňostroj je niekoľkominútová zábava za tisíce eur. Poriadny ohňostroj stojí pomerne veľa peňazí a mesto nemá toľko finančných prostriedkov, aby robilo viacero ohňostrojov.

Radšej sme sa peniaze za ohňostroje rozhodli investovať do samotného vianočného mestečka a hlavne do programu, aby tu ľudia v predsviatocnom období mali väčší zážitok, nielen desať minút rachotenia.

Už teraz bez ohňostroja dávame viac peňazí na vianočné mestečko. Rozširujeme priestor, kde by sa mali odohrávať vianočné trhy, skvalit-

ňujeme program a zabezpečujeme skvelých účinkujúcich, na ktorom vystúpia top umelci Nitry. Prinesieme sem niekoľkometrovú konštrukciu anjela, zabezpečíme novú výzdobu stromčeka, rozšírimo priestor, ktorý bude vyzdobený vianočnými svetlami, pribudne premietanie na stenu divadla a podobne. Veríme, že toto všetko sú veci, ktoré obyvatelia ocenia viac ako niekoľkominútový ohňostroj.

Rušenie ohňostrojov je trendom vo viacerých mestách vo svete aj u nás. V Európe sa napríklad bez ohňostroja zaoberá v Ríme, z krajských miest

na Slovensku zrušil ohňostroj napríklad Trenčín.

Dôvodov na rušenie ohňostroja máme niekoľko - okrem hluku, ktorého je napríklad na Silvestra aj tak viac než dosť, je to aj záťaž na životné prostredie, ohňostroj znečisťuje ovzdušie. Navyše ruší zvieratá, budí malé deti, vyrušuje seniorov. Vždy pri ňom hrozí aj riziko poranenia, pretože i keď je odpalovaný profesionálmi, predsa len ide o pyrotechniku.

Približujeme sa k ľuďom a rozhodne sa s nimi nebojíme hovoriť o tom, čo je pre Nitru dôležité.

ZLEPŠOVÁK MESIACA V NOVEMBRI

Ďalšou z noviniek,
ktoré zavádzame,
sú diskusie
s obyvateľmi
o témach, ktoré
hýbu mestom.

Je to ako vo vzťahoch. Čím viac sa rozprávate, tým viac si rozumiete - a tým viac predchádzate problémom, nedorozumeniam a „blbej“ nálade.

Na meste to cítime rovnako. Preto sme sa rozhodli, že zavedieme pravidelné diskusie k témam, ktoré aktuálne rezonujú v meste, k veciam, o ktorých ľudia hovoria, k tomu, z čoho sa často na internete stávajú neoverené záležitosti, či rovno fámy.

Diskusie budeme avizovať vopred, aby sa ich mohli zúčastniť obyvatelia. Navyše ich plánujeme vysielat našimi informačnými kanálmi naživo a záznamy z nich uchovávať, takže, ak ich nestihnute, môžete sa k nim dostať kedykoľvek a to pohodlne z akéhokoľvek miesta.

Prvú takúto diskusiu sme odštartovali v čase uzávierky Radničných novín. Hlavný architekt Nitry na nej debatoval s hlavným architektom Tren-

čina. Ľuďom títo páni vysvetľovali, čo je to územný plán, prečo je pre mestá dôležitý, aký vplyv má na developerské projekty a čo z neho bežný človek vyčíta. V diskusiách o zaujímavých témach budeme pokračovať. V jednotlivých častiach mesta sa dostaneme aj k téme územného plánu.

Tomáš Holúbek

ROZHOVOR

TVÁR NOVEMBRA FERÓ KOLÁŘ: OD DOBROTY VOLÍME DO PARLAMENTU AJ FAŠISTOV

Patrí k osobnostiam novembra '89 v Nitre. František Kolář sa ako jeden z prvých Nitranov dozvedel o začiatku konca komunistického režimu. V rozhovore spomína, ako revolúcia v dňoch predchádzajúcich 17. novembru visela vo vzduchu a hovorí aj o tom, aké neľahké bolo šíriť medzi ľuďmi informácie o aktuálnom vývoji situácie.

Ako si spomínate na revolúciu v Nitre?

Ako na niečo krásne, nesku-
točné... Spomínam na Nitru
plnú opustených východone-
meckých trabantov, na časy
plné očakávaní, sklamaní, na
predaj masla z nákladiakov.
A na nekonečné rozhovory,
debaty u nás na Malej, potom
v starom divadle, pri fernete.
Bola tu ohľaduplnosť, vša-
deprítomná láska, empatia,
občas niekto prišiel a postrašil
ozbrojenými Ludovými milí-
ciami, čo sa chystajú na nás...

Dali sa udalosti novembra predvídať? Ako dlho podľa vás už 'viseli' vo vzduchu?

V Poľsku boli už v júni slo-
bodné voľby, v Budapešti
v októbri skončili komunisti,
padol berlínsky múr a my
sme tu ešte vajatali o večnosti
marxizmu-leninizmu. Česko-
slovenskí komunisti sa držali
zubami-nechtami. Sedemnás-
teho mlátili ľudí hlava-nehlava,
takže predvídať sa to dalo
určite. V čase, keď Maďari
10. septembra otvorili hrani-
ce na západ pre východných
Nemcov, my sme ich tĺkli za to,
keď chceli v Prahe preliezť plot
západonemeckého veľvysla-
nectva, to znamená dostať sa
na kúsok slobodného územia
v neslobodnej krajine. Surreál-
ne, trístne.

**Čím bola revolúcia v Nitre
špecifická? Známe je, že nit-
rianski herci boli v tom čase
na zájazde a do Nitry preto
revolúcia dorazila neskôr...**

Revolúcia nedorazila neskôr,
prišla včas... Herci meškali
(smiech) No nakoniec to stihli.
Neviem, či bola v niečom
špecifická, nevnímam som to
tak. My sme si, ako členovia
Slovenského zväzu ochrancov
prírody, šantili po svojom už
dávno, dávno pred tým.

Vy ste sa o násilnom zásahu proti manifestácii študen- tov v Prahe zo 17. novembra dozvedeli medzi prvými. Odkiaľ ste mali informácie?

My ako ochranári sme mali
výborné kontakty s českými
kolegami. Telefonáty plné
vzrušenia ešte v ten večer.
Nakoniec, deň pred tým, 16-
teho, boli študentské „nepoko-
je“ v Bratislave, na dnešnom
Hlavnom námestí sa zišlo
asi tristo študentov. My sme
z Nitry pravidelne chodili na
bratislavské stretnutia jednot-
livých ZO-čiek, ktoré organi-
zoval Jano Budaj na Patrónke.
Žili sme s tým dennodenne.
Nakoniec, ak si ešte niekto
pamätá na prvý Palánok na
Malej ulici, v septembri '89,
hneď po Cithara aedicilae.
Prvým návštevníkom tejto
skvelej akcie ochranárov,
výtvarníkov, hudobníkov bol
jeden dôstojník z ŠTB. Ne-
chápal, dal dva poháre vína
a odišiel. (smiech)

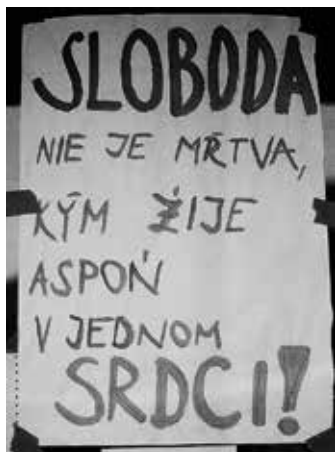
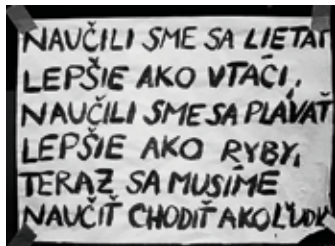
**Vtedy nestačilo založiť
facebookovú skupinu ako
dnes a zabezpečiť účasť
ľuďmi na demonštráciách
pár postami na sociál-
nych sieťach. Ako sa vôbec
zdieľali v tom čase infor-**

mácie? Akým spôsobom ste oslovovali kamarátov, známych, spolužiakov?

U nás na Malej, v sídle ochráncov, sa dávno predtým viedli dlhé večerné debaty, stretnutia „pozitívnych deviantov“, teda všetkých tých, ktorých jedno-ducho už štal ten pretrvávajúci marasmus v spoločnosti. Lekár, psychiater, sociologička, advokát, ekonóm, hudobník, sochár, maliar, robotník, kurič, jazykovedec, pamiatkar, ochránca prírody a spoločenských vzťahov, študenti. Takúto zmesku ľudí sa mi darilo oslovovať, ťahať z „pohodlia“ domovov a po večeroch filozofovať. Mali sme písacie stroje, kopiráky a študentov. Takto sa rozmnožovalo. Niekoľik viet, Dva tisíc slov... Čokoľvek, čo sa nám páčilo, dostalo sa k nám akoukoľvek cestou - chceli sme to dostať medzi pospolitosť ľudí. A študenti to roznášali. Slovom - nádhera!

Bol v Nitre záujem ľudí vyjsť von do ulíc a dať najavo svoju nespokojnosť?

Samozrejme, chvíľku to trvalo, ale tá frustrácia bola obrovská. Každá revolúcia má svoje

čaro, či je zamatová alebo sa odohráva na barikádach. Ak je frustrácia veľká, ona je hybateľom diania. Či to bola francúzska revolúcia, zamatová u nás, či nedávno na Ukrajine Majdan... Thymos je tá časť duše, ktorá túži po dôstojnosti a keď sa jej nedostáva, thymos sa búri.

Nebáli ste sa byť niekým, kto sa aktívne zapojí do vzdoru voči režimu?

Báť sa je užitočné, ale strach asi nie. Boli sme slobodomyselní, mladí a mali sme ideu - ochránarsku. Nonkonformizmus vás oslobodzuje, chráni.

Ľudia vás vnímajú ako fotografa, fotíte už desiatročia. Spomínate si na zaujímavú situáciu z novembra '89, ku ktorej ste sa dostali s fotoaparátom v ruke?

Fotografovať som začal v auguste '76. Vo „všeúčelných“ službách mesta Nitra ako reportážny fotograf. Prvá akcia, na ktorú ma poslali, bola návšteva Gustáva Husáka, ktorý prišiel na nitrianske dožinky. Nitrianska verejnosť, čo bol týždenník zrodený partiou nadšencov, vepeenkárov, bol jeden z prvých slobodných týždenníkov v Československu. Vyšli sme o týždeň skôr ako republikový denník VEREJNOST v Bratislave. Tam už človek mohol byť slobodným fotoreportérom.

Ako sa fotky šíрили medzi obvyčajných ľudí, akými kanálmi?

Tiež som len obvyčajný človečik. Kto chce, cestu si nájde.

Noviny, ktoré pred tridsiatimi rokmi vychádzali v Nitre, boli výrazne prореžimové. Ako veľmi vám to komplikovalo presvedčanie ľudí, aby sa režimu vzopreli?

Všetky noviny boli prореžimové. Antisystémové boli len

samizdaty. Ak si niekto spomenie na Bratislavu nahlas, ktorú dával Jano Budaj dohromady - to bola ukážka toho, ako sa dá režimu vzdorovať. Keď dáte niečo na papier, je to stíhateľné. Ale myšlienku vám ako zoberie - toto nemali komunisti vyriešené. Stretávali sme sa tí, ktorým režim dostatočne páchol. Nebolo treba presvedčovať, bolo treba diskutovať. Toho sa režim najviac bál. Časy sa síce zmenili, ale ľudia veľmi nie. Od samej dobroty si aj fašistov zvolíme do parlamentu.

Dnes sa často objavujú cynici, ktorí sú nespokojní so situáciou v štáte a tvrdia, že toto nie je niečo, čo sme si na námestiach vyštngali. Čo im na to hovoríte?

Jedna vec je štrngať, druhá je prevziať zodpovednosť. A to sa ľuďom nechce. Demokracia nie je bezbrehá sloboda. Je to zodpovednosť, je to neustály, nekončiaci sa „boj“. A to niekedy - dosť často - unavuje. Komunisti veľmi rýchlo prišli na to, že tie ich ideologické žvásty nikoho nezaujímajú. Otriasli sa, a z roviny ideologickej,

z večera na ráno, prešli do roviny ekonomickej. Vymeniť národ? To sa asi nedá.

Dnes s odstupom času som presvedčený, že ak sa nám to nepáči, urobili sme pre to dosť. Ak sa nám to páči, tiež sme pre to urobili dosť... Môžeme si za súčasnosť my sami. Neprešli sme žiadnou sebareflexiou, tak ako nemecký národ po vojne. Nedošlo u nás k debolševizácii. Nikoho pri tom ani nebolo treba vešať. Sametové revolúcie sú na to, aby sa ľudia objímali, nie aby sa strieľali. Málokto si vie predstaviť, čo všetko sa udialo v Bukurešti, keď sme sa tu my objímali a prežívali prvé slobodné Vianoce, málokto tuší, a vlastne ani tušiť nechce, čo sa dialo v Sarajeve, Srebrenici, keď sme si už my šunky váľali v nejakom letovisku na Jadrane, alebo čo sa dialo v Kyjeve, alebo na Donbase už v 21. storočí. Chcel by som žiť v štáte, ktorý si váži občana. A čo to je štát? To sme predsa my všetci. Vážime si vôbec samých seba?

Tomáš Holúbek

KALENDÁRIUM PODUJATÍ NOVEMBER

<u>1 PI</u> 19.00 Koncert Kali a Peter Pann PKO Nitra	<u>6 ST</u> 9.00 - 18.00 Mladý tvorca 2019 Výstavisko AX 9.30 Dlhý, Široký, Bystrozraký SDKS 9.30 Cisárovo nové šaty ND - DMS 9.00 - 18.00 GASTRA & KULINÁRIA 2019 Výstavisko AX 16.00 Robotrons - Železní Anjeli Galaxie MH Klokočina	18.00 Vernisáž: Katarína Borguľová - Uchvátená Trafačka 17.00 AMFO 2019 vernisáž a vyhodnotenie Synagóga	9.30 Čarodejnice ND - DMS 18.15 Toastmasters Nitra Trafačka 18.00 Koncert k 60. výr. zal. Kat. hudby PF UKF v Nitre Synagóga 18.30 Dámsky krajčír DAB 19.00 Koncert Het Collectief (BE) NG	19.00 Prízraky - Noc divadiel SDKS
<u>2 SO</u> 16.00 Lyrické Rusko Synagóga		<u>9 SO</u> 9.00 - 18.00 GASTRA & KULINÁRIA 2019 Výstavisko Agrokomplex 10.00 Zvuky na ležanie Trafačka 18.30 Meno DAB 10.00 Koncert: Zvuky na ležanie Trafačka	<u>13 ST</u> 09.30 Čarodejnice ND - DMS 13.00 Prízraky SDKS 18.30 Syna či dcéru DAB 18.00 Od ilúzií k láske Trafačka	<u>17 NE</u> 09.00 Namaľuj si svoju Osobnú Mandalu Trafačka
<u>3 NE</u> 15.00 SUPER SVET MH Klokočina 15.30 Science workshop Trafačka	<u>7 ŠT</u> 09.00 Divotvorný hrniec CVČ Domino 09.00 - 18.00 GASTRA & KULINÁRIA 2019 Výstavisko Agrokomplex 09.30 Dlhý, Široký, Bystrozraký SDKS 18.00 Koncert BABELLE BEAT BAND Synagóga 18.00 BABELLE BEAT BAND Synagóga 18.30 Dámska šatňa Štúdio DAB		<u>18 PO</u> 09.00 Slovensko v obrazoch ND - DMS 11.00 Slovensko v obrazoch ND DMS 18.00 Koncert Lenka Filipová a hostia Synagóga	<u>18 PO</u> 09.00 Slovensko v obrazoch ND - DMS 11.00 Slovensko v obrazoch ND DMS 18.00 Koncert Lenka Filipová a hostia Synagóga
<u>4 PO</u> 10.00 Mechanický pomaranč DAB 19.00 Večerné debaty: November '89 - 30 rokov slobody Trafačka		<u>10 NE</u> 5.00 Trója Veľká sála SDKS 15.00 Koncert LIPKA a hostia Synagóga 20.00 Sunday Session na cestách Nájomná jednotka 210	<u>14 ŠT</u> 09.30 Anna Franková ND - DMS 09.30 Prízraky SDKS	<u>19 UT</u> 09.30 Prdíprašok doktora Proktora SDKS 16.30 Večer so svámím Vishwakurunand- hanandom Synagóga
<u>5 UT</u> 09.00 - 18.00 Mladí tvorca 2019 Výstavisko Agrokomplex 09.00 - 18.00 GAUDEAMUS SLOVAKIA 2019 Výstavisko Agrokomplex 09.30 Stretnutie s Veľkou Moravou SDKS 09.30 Dlhý, Široký, Bystrozraký SDKS 18.00 Drogy v živote dieťaťa prednáška Trafačka 18.30 Povolanie pápež muzikál DAB	<u>8 PI</u> 09.00 - 18.00 GASTRA & KULINÁRIA 2019 Výstavisko AX 09.30 Dlhý, Široký, Bystrozraký SDKS 09.30, 19.00 Slovensko v obrazoch ND - DMS	<u>11 PO</u> 09.30 Trója SDKS 09.30 Slovensko v obrazoch ND 19.00 Stop obchodovaniu s ľuďmi Trafačka	<u>15 PI</u> 09.30 Anna Franková ND - DMS 09.30 Prízraky SDKS 18.30 Otec Goriot DAB	<u>20 ST</u> 09.30 Prdíprašok doktora Proktora SDKS 16.00 Oceňovanie darcov krvi Synagóga 17.00 Volali ma bitkár - Boris Valábik Krajská knižnica 19.00 Kvíz Trafačka 20.00 Koncert FERMATA Nájomná jednotka 210
		<u>12 UT</u> 09.30 Trója Veľká sála SDKS	<u>16 SO</u> 09.00 Festival Vysoké hory Nitra MsÚ 16.00 Hanička a Murko SDKS	

DIVADLO, FILM, VÝSTAVY, DISKUSIE

21 ŠT

9.30 Prdiprašok doktora Proktora | SDKS

16.30 Jozef Mihál – Materská | Trafačka

18.30 Testosterón | DAB

18.30 Šarišanci - So srdcom | Synagóga

18.30 Banalita lásky | DAB

22 PI

11.00 Šarada | CVČ Domino

18.30 Banalita lásky | DAB

19.00 Eniesa | Trafačka

23 SO

09.00 – 18.00 Celoštátna výstava zvierat 2019 | Výstavisko AX

16.00 – 22.00 Mladé vína | Synagóga

17.00, 19.00 Kocúr v čižmách – premiéra | ND - DMS

18.30 Banalita lásky | Štúdio DAB

24 NE

10.00 Najmenší cirkus | SDKS

14.30 Ôsmy svetadiel | DAB

16.00 Vlk na mesiaci | Trafačka

25 PO

15.00 Najmenší cirkus | SDKS

17.30 vernisáž ŠEŠŤDESIATKA / SIXTY | Synagóga

18.00 komorný koncert Hommage à | Synagóga

26 UT

09.30 Stretnutie s Veľkou Moravou | SDKS

09.30 Anna Franková | ND - DMS

18.15 Toastmasters Nitra | Trafačka

18.00 Ansámbl Asynchrponie | Synagóga

17.30 Tisícročná včela | DAB

27 ST

09.30 Vianočná koleda | SDKS

09.30 Anna Franková | Nové divadlo | DMS

10.00 a 18.30 Tisícročná včela | DAB

18.00 Gitarový recitál | Synagóga

19.00 Jordana Palovičová – klavír | koncert | KS ŽD

28 ŠT

09.30 Veľká továreň na slová | SDKS

09.30 Vianočná koleda | SDKS

09.30 Kozliatka a vlk | ND - DMS

18.00 Klavírny recitál | Synagóga

18.00 LALA Experience: Youtube marketing | Trafačka

18.30 Banalita lásky | DAB

29 PI

09.30 Kozliatka a vlk | ND - DMS

17.00 Dernisáž výstavy R. Žilíka | PM

18.00 Od operety k Zarzuele | Synagóga

18.00 Veľká továreň na slová | premiéra | SDKS

18.30 Tisícročná včela | DAB

30 SO

18.30 Hlava XXII | DAB

19.00 Koncert kapely Korene | Trafačka

19.00 Krojová zábava | DMS

SKRATKY / KONTAKTY

Krajská knižnica

Krajská knižnica
Karola Kmeťka
Ulica Fraňa Mojtu 18
☎ + 421 37741 91 62

Nové divadlo

hrá v Dome Matice slovenskej v Nitre,
☎ +421910994209

NG

Nitrianska galéria
Župné námestie
☎ +421 37657 96 41

SDKSvN

Staré divadlo Karola Spišáka v Nitre
Ul. 7. pešieho pluku 1, Nitra
☎ +421 37652 25 86

DAB

Divadlo Andreja Bagara v Nitre
Svätoplukovo nám. 4, Nitra
☎ +421 37652 48 72

Trafačka

Ul. Janka Kráľa 65, Nitra
N +421905651667

KOS

Krajské osvetové stredisko
Fatranská ul., Nitra
☎ +421 37653 15 44

Kinoklub Tatra

Staré divadlo K. Spišáka
Ul. 7. pešieho pluku 1
☎ +4210948050010

PKO Nitra

ulica J. Kráľa 4, Nitra
☎ +421 377413046

Synagóga

Pri Synagóge, Nitra
☎ +421 376525320

Výstavisko AX

agrokomplex
NÁRODNÉ
VÝSTAVISKO, štátny podnik
Výstavná 4, 949 01 Nitra
☎ +421 376572111

Mestská hala Klokočina

Dolnočermánska 105, Nitra
☎ +421 377922700

Turistické informačné centrum Nitra

Štefánikova trieda 1, Nitra
+421 (0)37 16 186
e-mail :info@nitra.sk,
www.nitra.eu

alebo Himalájach. Okrem toho sa venoval i extrémnym zjazdom.

Tento rok si pripomínáme 85. narodeniny a zároveň 35. výročie úmrtia vynikajúceho horolezca Jozefa Psotku. Porozprávať o ňom, expedícii Himaláje 1984 Sagarmatha, v rámci ktorej spolu so Zoltánom Demjánom vystúpil bez kyslíka na vrchol Mt. Everestu, tiež o jeho Memoriáli, prídu horolezec, účastník expedície Vladimír Launer a jeho syn Ján Psotka.

Pacifickú hrebeňovku, 4 286 km dlhú diaľkovú turistickú trasu vedúcu pozdĺž západného pobrežia naprieč celými USA od Mexika až do Kanady s celkovým prevýšením až neuveriteľných 150 km, prídu predstaviť Pavel Sabela (ČR) a Miloslav Daníšek, ktorý ju prešiel ako prvý Slovak.

Sprievodnou akciou festivalu je výstava fotografií s tematikou hôr, cestovania, fauny a flóry. Festival, ktorého hlavnými partnermi sú mesto Nitra a Nitriansky samosprávny kraj, je populárnym podujatím s vysokou návštevnosťou a pozitívnymi ohlasmi zo strany verejnosti a účinkujúcich. Vstup naň je vďaka sponzorom voľný. Viac informácií, vrátane celého programu, bude možné postupne nájsť na web stránke www.vysokehorynitra.sk a FB stránke www.facebook.com/VysokeHoryNitra.

(RB)

Tretí novembrový víkend bude v Nitre už po štrnástykrát patriť tradičnému festivalu. Pozostáva z hlavného festivalového dňa, soboty s bohatým programom, ktorému predchádza detský piatok pre žiakov nitrianskych škôl. Podujatie uzavrie nedeľný poznávací výlet na Zobor.

Pre priaznivcov hôr a cestovania pripravuje organizátor festivalu, Nitriansky horský spolok, prehliadku filmov a prezentácií od viacerých osobností, horolezcov, cestovateľov a filmárov. Stretnutie s nimi sa uskutoční pod záštitou primátora mesta Nitry Mareka Hattasa na obvyklom mieste, na Mestskom úrade v Nitre v sobotu 16. novembra od 9. hodiny.

Outdoorové a cestovateľské menu sa bude „podávať“ v 4 blokoch so záverečným filmom po obľúbenej tombole o hodnotné ceny. V programe

nebudú chýbať tiež kvalitné a oceňované filmy. Z dielne Rasfa Hatiara to bude film Vrcholová príťažlivosť, ktorý minulú jeseň získal Grand prix na MFHF v Poprade a nedávno Grand prix na festivale v poľskom Zakopanem. Film predstavuje horolezecký a životný príbeh himalájistu Petra Hámora. Na Medzinárodnom horolezeckom filmovom festivale v Tepliciach nad Metují (ČR) bol ako najlepší dokument ocenený film Pavla Barabáša Tieň jaguára. Zachytáva objavnú cestu 4 priateľov cez neprebádanú amazonskú džungľu, ktorá vyvrcholí

stretnutím s prírodnými indiánmi. Ich jednoduchosť bytia, spiritualita a symbióza s okolitou prírodou je silným kontrastom s našim ponímaním sveta.

Účastníkom tejto expedície, okrem režiséra filmu alebo Petra Becka Ondrejoviča, bol i český prírodovedec, maliar a ilustrátor Jan Dungel. Od r. 1992 pravidelne navštevuje Južnú Ameriku, kde maľuje zvieratá a rastliny v ich prirodzenom prostredí. Práve on bude jedným z hlavných hostí festivalu. Ďalším bude Róbert Gálffy. Má za sebou množstvo prvovýstupov, horolezeckých expedícií a takmer 10 rokov patril v Európe k skialpinistickej špičke. Liezol v Tatrách, Alpách, na Pamíre, Patagónii

V NOVEMBRI OSLÁVIA VÝZNAMNÉ ŽIVOTNÉ JUBILEUM

75 ROKOV

Július Baráth, Eugen Benc, Helena Davidová, Eva Daxnerová, Božena Erdeiová, Zlata Földešiová, Ing. Ján Galaba, Anna Gažová, Peter Hamza, Judita Hanáčková, Emília Henželová, Terézia Hostanská, Anton Janouš, Anna Kissová, Alžbeta Kišová, Darina Klenková, Brigita Kočíová, Vlasta Kováčsová, Eva Krajmerová, Alžbeta Križanovičová, Marta Kučerová, Oľga Lorencová, Anna Lukáčová, Katarína Madarássová, Magdaléna Mániová, Ing. Július Maťo, Ing. Oľga Menkeová, Ing. Oľga Mudráková, Berta Obrčianová, Peter Olajoš, Ján Pastierik, Peter Pecháč, Mária Porubská, Oľga Prešinská, Gabriela Ráčová, Jozef Radič, Mária Smidová, MUDr. Zuzana Stehlová, Oliver Szalay, Vojtech Švec, Ivan Trakovický, PhDr. Eva Tučná, PhDr. Božena Tupá, Eva Turanovičová, Anna Tvrdoňová, Zuzana Urbanová, MUDr. Edita Vančovská, Mária Vorlová, Libuša Vrabková, Ing. Ivar Žigo, Milan Žitný

80 ROKOV

Emília Ágoštonová, František Bajtoš, Kristína Deglovičová, Mária Dreveňáková, Emília Fačkovcová, Jozef Fúška, Peter Hájek, Juraj Hanus, Mária Hrnková, Mária Chunchalová, Eduard Ivančík, Ján Kabát, Juraj Kačír, Ing. Dagmar Kamiňská, Mikuláš Kodada, Jaroslav Košík, PhDr. Ivan Mačura, Viera Martinovičová, Ing. Alojz Matunák, Jolana Michaličková, Anna Miklašová, Viktor Mikuš, Božena Mosnáčeková, Ľudmila Mozolová, Helena Náhlavská, Anna Pavlíková, Pavla Rolincová, Anna Ružičková, Eva Strákošová, Alžbeta

Valová, Helena Verešová, Pavel Vnučko, Milan Záhon, Anna Zárubová, Mária Zafková

85 ROKOV

Monika Bednáriková, Stanislav Bezák, Jozef Dreveňák, Milota Ďurečková, Ivan Gaál, Magdaléna Gergelová, Milan Hložka, Želmíra Hyžová, Helena Količková, Emil Madaj, Žofia Miháliková, Ing. Štefan Nikodem, Oľga Nováková, Margita Palkovičová, Ing. Ivan Paška, Jozefa Pribilincová, Anna Richterová, Valéria Sapárová, Františka Sládečková, Katarína Ševelová, Adela Škrovánková

90 ROKOV

Anna Baliová, Margita Buláková, Ema Gajdošíková, Jaroslav Hotový, Angela Keselyová, Klára Kriššáková, Angela Kyačková, Helena Lacušková, Juliana Malá, Mária Ottingerová, Janka Pažitná, Stanislav Štefkovič, Laura Vaneková

91 ROKOV

Libuša Františová, Helena Harmatová, Vladimír Oriška, Žofia Skočíková, Silvia Veselá, PhMr. Lívia Veselská

92 ROKOV

Zlatica Arpášová, Ing. Pavol Bajči, Anna Juhášová, Katarína Molnárová, Želmíra Nemčovičová, Valéria Záhumenská

93 ROKOV

Katarína Cilliová, Štefan Jaššo, Ing. Ondrej Potančok, Oľga Töröková

94 ROKOV

Oldřich Havlík, Terézia Malenčíková, Brigita Zacharová

95 ROKOV

Pavína Jakubeková, Žofia Nemešová, MUDr. Vladimír Zubácky

96 ROKOV

Paula Drábiková,

97 ROKOV

Mária Jamrichová

101 ROKOV

Helena Náhlavská

103 ROKOV:

Hilda Schulzová

“ÁNO“ SI POVEDALI TÍTO SNÚBENCI

13. september

Patrik Jorík z Holiča a Ing. Ivana Pelikánová z Nitry

Jessy Laurent Philippe Legros z Dánskeho kráľovstva a Martina Pružincová z Nitry

14. september

Robert Púdela z Bratislavy a Erika Kliská z Černíka

Jozef Tatar z Nitry a Michaela Tóthová z Viesky nad Žitavou

27. september

Branislav Slezák a Patrícia Jedličková, obaja z Nitry

Ing. Marcel Meňhart z Nitry a Diana Bugyiová z Galanty

4. október

Marian Mašán a Zuzana Šišková, obaja z Nitry

5. október

Ľubomír Pénzeš a Ivana Valentínyová, obaja z Malého Cetína

Marián Dávid a Andrea Molnárová, obaja z Výčap-Opatoviec

V SEPTEMBRI NÁS NAVŽDY OPUSTILI TÍTO NITRANIA

Božena Barabášová vo veku 89 rokov

Milan Baraník vo veku 61 rokov

Ján Beláni vo veku 95 rokov

Oľga Bihariová vo veku 63 rokov

Mária Birčáková vo veku 75 rokov

Marián Cyprian vo veku 48 rokov

JUDr. Samuel Diatka vo veku 43 rokov

Jozef Duchovič vo veku 55 rokov

Jozef Dzielava vo veku 67 rokov

Vladimír Fuska vo veku 66 rokov

Judita Gálová vo veku 48 rokov

Bohumír Harvan vo veku 88 rokov

Ivan Horemuž vo veku 79 rokov

Ľuboš Hrnčár vo veku 56 rokov

Magdaléna Hroteková vo veku 83 rokov

Vladimír Ivančík vo veku 73 rokov

Mária Jamborová vo veku 88 rokov

Ján Janikovič vo veku 93 rokov

Mária Janovičová vo veku 64 rokov

Lýdia Karvašová vo veku 74 rokov

Ing. Katarína Krasková vo veku 69 rokov

Anna Kraváriková vo veku 87 rokov

Ľudmila Krošlákova vo veku 87 rokov

Ing. Miroslav Kudlej vo veku 61 rokov

Jozef Kulháň vo veku 77 rokov

Bohumil Labuda vo veku 69 rokov

Soňa Lakatošová vo veku 64 rokov

Ing. Jaroslav Látečka vo veku 78 rokov

Beňadik Malagyi vo veku 72 rokov

Peter Miškolci vo veku 32 rokov

Helena Pappová vo veku 88 rokov

Marcela Rafaelová vo veku 30 rokov

Marta Rišková vo veku 70 rokov

Ing. Edita Rohalová vo veku 78 rokov

PhDr. Štefan Róza vo veku 77 rokov

Ing. Ľubomír Selický vo veku 63 rokov

Štefánia Schmucková vo veku 85 rokov

Ing. Dušan Sládečka vo veku 77 rokov

Pavol Szomor vo veku 57 rokov

Jozef Šesták vo veku 65 rokov

Helena Švarbacherová vo veku 89 rokov

Jozef Urcikán vo veku 64 rokov

Edita Vágnerová vo veku 90 rokov

Erik Valanec vo veku 48 rokov

Ing. Pavel Váradý vo veku 81 rokov

Pavel Vasilko vo veku 87 rokov

Mojmír Žiarovský vo veku 42 rokov

Vianoce v Nitre 2019

1. 12. – 23. 12. 2019
**NITRIANSKE
ADVENTNÉ MESTEČKO
NA SVÄTOPLUKOVOM
NÁMESTÍ**

 Voňavé dobroty, darčeky pod
stromček a štedrý vianočný
program

 Večerníčky, vianočné vinše
a koledy, ľudové zvyky
a tradície, hudobné želania

1. 12. 2019 / nedeľa
**Svätoplukovo námestie,
18:00 hod
OTVORENIE ADVENTNÉHO
MESTEČKA**

 Vianočné vinše známych
nitrianskych hudobníkov

8. 12. 2019 / nedeľa
**Svätoplukovo námestie,
17:00 hod
MIKULÁŠ A JEHO ANJEL**
Príchod Mikuláša, pouličná
performance, veľkoplošná
projekcia

15. 12. 2019 / nedeľa
**Synagóga, 18:00 hod
XVI. STRIEBORNÝ VEČER
EVY PAVLÍKOVEJ**

 Koncertný večer Evy
Pavlikovej a jej hostí

16. 12. 2019 / pondelok

Mestská hala Klokočina,

**18:00 hod
ČARO VIANOC**

 Vianočný koncert známych
solistov Opery SND, vstup
voľný

31. 12. 2019 / utorok
**Svätoplukovo námestie,
23:00 hod
NITRIANSKA
SILVESTROVSKÁ NOC**
Silvestrovská veselica s DJom
M2 a novoročný príhovor
primátora

December 2019
**MIKULÁŠSKE
A ADVENTNÉ PROGRAMY
V MESTSKÝCH ČASTIACH**
17. NOVEMBRA TOHTO ROKU OSLAVUJEME....

	EČV Kežmarku	babylonské mesto	nástroj na zametanie	vyčiarknutie	základná číslovka	Pomôcky: Colt, Ott, Otello, Ur	chrámy	zaopatri	dcérin manžel	plošné miery		koniec týždňa	otec, apo	prírodný úkaz
umenie, šikovnosť						samica capa					vojenský oddiel			
kreker, po česky						rub					číselná lotéria			
	rímsky cisár (Gaius Iulius)	PRVÁ TAJNÍČKA Verdiho opera												
vynálezca revolveru					nemecký spisovateľ				elektrárň Temelín (skratka)				košíčky zabávač	geometrické teleso
				slabo, chabo	jazyky, šrámy				južný plod					
čistiaci prášok na vane				zabíjačková polievka						ináč, iným spôsobom				
elektrická energia (skr.)			udrela							rímsky boh lásky	spodok nádoby			
			Oxygen Minimum Zone (skr.)								znak mesta			
DRUHÁ TAJNÍČKA								meno, po bulharsky				rímske číslo 600	opytovacie zámeno	
								značka decibelu						
veľká stará skriňa							malý dvor							
porýpal, rozbabral							ženské meno (4.12.)							

správne riešenie

.....

tel.:

Zapojte sa do súťaže o tri publikácie o Nitre.

 Riešenie krížovky spolu s kupónom a vašim telefónnym
čísлом pošlite do 31. 11. 2019 na adresu:

 Odbor komunikácie a propagácie,
Mestský úrad, Štefánikova trieda 60, 950 06 Nitra.

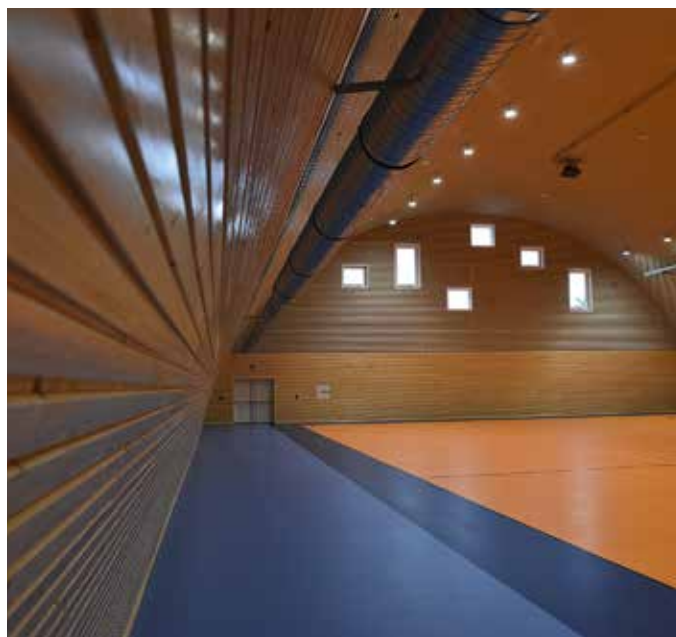

NEWS REVIEW

INCREASED FEES WILL NOT AFFECT MOST PEOPLE

Like the vast majority of towns in Slovakia, Nitra will also be changing local taxes and fees. Nitra needs to collect the necessary funds to cover the new obligations placed on it by the state. For instance there is the pavement amendment, recreational vouchers, so-called free lunches or teacher's wages – all these new tasks have been placed on towns and municipalities with no increase in funding. We want the burden of these new fees to impact ordinary people as little as possible. For this reason, starting next year, we will primarily be taxing large companies in our industrial parks and the car factory.

IMPROVED TOWN PARKING

Next year we will begin implementing changes to Nitra's municipal parking policy. These will fully come into effect in 2021. Our goal is to free up the congested town centre, so that people use it primarily for short-term parking. In the housing estates, residents will be given preferential parking.

At the same time we are also focusing on public safety, because there are currently places around Nitra where parked vehicles make it difficult for ambulances and fire engines to manoeuvre.

NEW APARTMENTS PROVIDED

The town handed over thirty five apartments in Hlboká street to their tenants. The overall investment into the reconstruction of the pre-

vious guesthouse cost over a million euro. The apartment building has the capacity to hold eighty tenants. The apartments were designated as starting accommodation for young people. Over the past two decades Nitra has built 750 apartments, putting it at second place among the eight regional large towns.

NEW PAVEMENTS APPEAR

Workers from the Municipal Services Centre are building additional Nitra pavements. The newest ones to be added are the connecting pavement in Golianova Street and the steps in Čajkovského. Both will improve the comfort and freedom of movement of the local public. Altogether this year, the Municipal Services Centre has repaired 9442 square metres of pavement for 160,514 euros (without VAT).

GYM BUILT AT SITE OF FIRE

The new sports building is on Hlboká Street. The gym hall stands on the place of the previous one, which burnt down. It is primarily intended for the children at the Cabajská Street Primary School, but also

Nitra's sporting public and sports club. It can be used for futsal, volleyball, basketball, floorball or other team sports. The overall cost of the new gym is 909 thousand euros. A public tender is still running for the inside equipment.

REPAIRED SWIMMING POOLS ALREADY IN USE

The town swimming centre has been closed for three months. The reason was the comprehensive repair of the pools and piping, which had reached such a bad state that it was recently necessary to declare an emergency. The investment has already reached 161 thousand euros. We plan on renovating the facilities even further, with added comfort through improvements to the sauna, showers and bathrooms.

HELPING IMMIGRANTS

The new centre will help foreigners working and living in Nitra. A Slovakia first, the COMIN Work and Educational Mobility Community Centre will help resolve community issues. It has been set up in the client centre of the Nitra Municipal Office. The centre should serve as an effective tool in overcoming possible barriers to the coexistence of the local population with people coming to work here from abroad. The centre will be open twice a week, on Tuesday between 9 am and 3 pm, on Friday between 9 am and noon. Residents may also contact centre personnel by phone at 0940529727, and leave their contact info. Personnel will then reach out to them on a following day to arrange a meeting.

30 rokov slobody

17. november 1989 - 2019

1. - 10. november

Zrod demokracie

Realizácia veľkoplošnej nástennej maľby umeleckou dvojicou Jana & JS (Rakúsko/Francúzsko)
Dom s opatrovateľskou službou v Nitre, Ulica Janka Kráľa

5. november

Básnik a politik Miroslav Válek

Diskusia o Miroslavovi Válekovi, o sporných momentoch jeho osobnosti
a o dokumente slovenského režiséra Patrika Lančariča Válek (2018)
15:00 - Univerzitný tvorivý ateliér UKF, Slančíkovej ulica

11. - 15. november

Festival slobody

Dokumenty, hrané filmy, prednášky a diskusie

Nezná revolúcia optikou študentov a pamätníkov

Prednáška Mgr. Tomáša Kráľoviča a diskusia s priamymi účastníkmi udalostí Novembra '89. Ako chutila Nezná revolúcia a akú mala atmosféru? Bola naozaj „nezná“? Kto za ňou stál a hýbal nitkami udalostí?
11. 11. o 13:30 - Študentský domov UKF, Slančíkovej ulica 595/1, miestnosť BSB - 127

Historické kino

Filmy s témou boja za slobodu a občianskeho práva vo svete v 20. storočí
Ozrejenie dejinných súvislostí konfliktu, nezrovnalostí medzi filmovým príbehom a historickými faktami
14. 11. o 13:00 - FF UKF, Hodžova 1, miestnosť Akropola H - 307

11. - 17. november

30 rokov od Nežnej revolúcie očami hercov Starého divadla

Výpovede pamätníkov hodnotia uplynulých 30 rokov, čo nové priniesli v kultúre a čo v spoločnosti všeobecne
hodinu pred každým predstavením vo foyer Starého divadla Karola Spišáka v Nitre

16. november

Slávnostná pripomienka 30. výročia Nežnej revolúcie – November '89

17:00 - pešia zóna, pri pamätnej tabuli na Dome módy

Stena slávy Divadla Andreja Bagara v Nitre

Pri príležitosti Noči divadiel bude doplnená Stena slávy vo foyer divadla o ďalších 24 významných osobností
18.00 - 18.30 vo foyer Divadla Andreja Bagara v Nitre

nezná.nr

Výstava fotografií, materiálov a faktov dokumentujúcich novembrové udalosti v Nitre,
uvedenie publikácie November '89 v dokumentoch Štátneho archívu v Nitre
18.30 - 19.30 vo foyer Divadla Andreja Bagara v Nitre

nezná.nr – spomienky

Stretnutie a spomienky divadelníkov na udalosti 17. novembra 1989 počas turné v Moskve
(12. - 23. 11. 1989) a na následné udalosti v Nitre po návrate domov.
19.30 - 21.30 v kaviarni Divadla Andreja Bagara v Nitre

20. november

Podoby slobody / Faces of Freedom

Ukončenie medzinárodnej výstavy vizuálneho umenia spojené s komentovanou prehliadkou,
prednáškou, happeningom a diskusiou o udalostiach Novembra z pohľadu umelcov.
17:00 - Nitrianska galéria

zmena programu vyhradená

organizátori:

Asociácia Divadelná Nitra - Katedra histórie FF UKF v Nitre
Ústav pamätí národa - Nitrianska galéria - Divadlo Andreja Bagara v Nitre
Politický väzň - Zväz protikomunistického odboja - Štátny archív v Nitre

Nitriansky samosprávny kraj
Ústav literárnej a umeleckej komunikácie FF UKF v Nitre
Konfederácia politických väzňov SR - Staré divadlo Karola Spišáka v Nitre

